

MATEMATIKA

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

JUN, ŠKOLSKE 2016/2017. GODINE

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA: 70 MINUTA

Pribor: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka, geometrijski pribor.
Upotreba digitrona i korektora **nije** dozvoljena.

Pažljivo pročitajte uputstvo.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test sadrži 15 zadataka.

Tokom rada možete koristiti formule koje su date na stranama 4 i 5.

Pažljivo pročitajte zadatke i razmislite prije rješavanja. Ako vam se čini da je zadatak pretežak, ne zadržavajte se predugo na njemu, već pokušajte da riješite sljedeći. Na neriješene zadatke se vratite kasnije.

Test mora biti popunjen hemijskom olovkom, a grafitnu olovku možete koristiti za crtanje.

Ukoliko pogriješite, prekržite i rješavajte ponovo. Ako ste zadatak riješili na više načina, nedvosmisleno označite koje se rješenje buduće.

Kad završite sa rješavanjem, provjerite svoje odgovore.

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Želimo vam puno uspjeha!

ŠIFRA UČENIKA

PRAZNA STRANA

FORMULE

- Kvadrat zbira: $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$
- Kvadrat razlike: $(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$
- Razlika kvadrata: $a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$
- Množenje stepena jednakih osnova: $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$
- Dijeljenje stepena jednakih osnova: $a^m : a^n = a^{m-n}$
- Korijen proizvoda: $\sqrt{ab} = \sqrt{a} \cdot \sqrt{b}$
- Korijen količnika: $\sqrt{a : b} = \sqrt{a} : \sqrt{b}$

- Pitagorina teorema: $c^2 = a^2 + b^2$
(c – dužina hipotenuze, a i b – dužine kateta)
- Površina trougla: $P = \frac{ah_a}{2} = \frac{bh_b}{2} = \frac{ch_c}{2}$
(a , b i c – dužine stranica, h_a , h_b i h_c – dužine odgovarajućih visina)
- Površina i visina jednakostraničnog trougla: $P = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$, $h = \frac{a\sqrt{3}}{2}$
(a – dužina stranice)
- Površina paralelograma: $P = a \cdot h_a = b \cdot h_b$
(a i b – dužine stranica, h_a i h_b – dužine visina)
- Površina romba: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$
(d_1 i d_2 – dužine dijagonala)
- Površina trapeza: $P = \frac{a + b}{2} \cdot h$
(a i b – dužine osnovica, h – dužina visine)
- Obim kružnice: $O = 2r\pi$, Površina kruga: $P = r^2\pi$
(r – dužina poluprečnika)

- Površina kocke: $P = 6a^2$
(a – dužina ivice)
- Zapremina kocke: $V = a^3$
(a – dužina ivice)
- Površina kvadra: $P = 2(ab + ac + bc)$
(a, b i c – dužine ivica)
- Zapremina kvadra: $V = abc$
(a, b i c – dužine ivica)

Oznake: B – površina baze, M – površina omotača i H – dužina visine

- Površina prizme: $P = 2B + M$
- Zapremina prizme: $V = B \cdot H$
- Površina piramide: $P = B + M$
- Zapremina piramide: $V = \frac{1}{3} B \cdot H$
- Površina valjka: $P = 2B + M = 2r\pi(r+H)$
(r – dužina poluprečnika osnove)
- Zapremina valjka: $V = B \cdot H = r^2\pi H$
(r – dužina poluprečnika osnove)
- Površina kupe: $P = B + M = r\pi(r+s)$
(r – dužina poluprečnika osnove i s – dužina izvodnice)
- Zapremina kupe: $V = \frac{1}{3} B \cdot H = \frac{1}{3} r^2\pi H$
(r – dužina poluprečnika osnove)

U sljedećim zadacima zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Broj 2,292929... je:

- A. Prirodan
- B. Cijeli
- C. Racionalan
- D. Iracionalan

1 bod	
-------	--

2. Koji od datih realnih brojeva može biti p ako je $-0,7 < p < 2,13$?

- A. $-1,9$
- B. $-0,67$
- C. $2,31$
- D. $3,1$

1 bod	
-------	--

3. Zaokruži tačno tvrđenje:

- A. $(x+y)^2 = (-x-y)^2$
- B. $x^2 \cdot x^2 \cdot x^2 = 3x^2$
- C. $(x^2)^3 = x^5$
- D. $(-1)^x = -1$ za svaki prirodan broj x

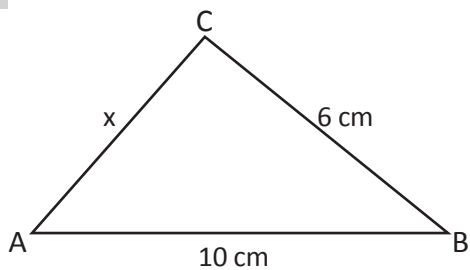
1 bod	
-------	--

4. Ako je $x:4=3$ i $y:2=4$ koliko je $x:y$?

- A. $\frac{1}{2}$
- B. $\frac{3}{2}$
- C. $\frac{3}{4}$
- D. $\frac{4}{3}$

1 bod

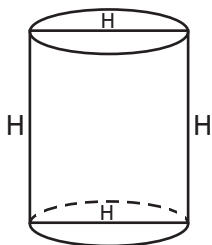
5. Kolika je dužina stranice AC na trouglu sa slike, ako je ugao kod tjemena C prav?

- A. 4
- B. 6
- C. 8
- D. 10

1 bod

6. Na slici je valjak kod koga je:

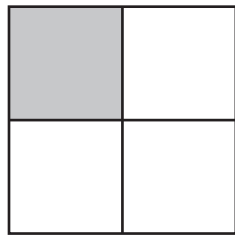

- A. Poluprečnik osnove H
- B. Prečnik osnove H
- C. Omotač kvadrat stranice H
- D. Osni presjek površine $2H$

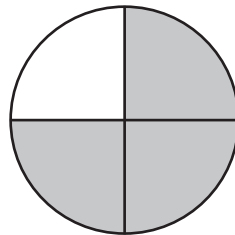
1 bod

Zadatke koji slijede rješavajte postupno. Bodovi se dodjeljuju na osnovu tačne postavke, postupka rješavanja i rezultata koji slijedi iz korektnog rada.

7. a) Ispod slike upišite procenete koji odgovaraju osjenčenim dijelovima figura.

_____

_____

1 bod

b) Izračunajte.

Napomena: biće priznata samo rješenja sa postupkom rada.

$$\frac{27}{\sqrt{9}} - 12 =$$

1 bod

8. Ako je $A = 2x + y$ i $B = x + y$ sredite izraz $A \cdot B + A - B$.

Napomena: biće priznata samo rješenja sa postupkom rada.

Rješenje:

3 boda	
--------	--

- 9.** Smjesa za pravljenje pekmeza od šljiva se dobija miješanjem šljiva i šećera u razmjeri 5:3. Ako se stavi 1,5 t šljiva, kolika će biti ukupna masa smjese za pekmez?

Rješenje:

2 boda	
--------	--

- 10.** U fabrici džemova treba 4600 kg pekmeza od šljiva pakovati u teglicama od po pola kilograma. Cijena takvih teglica pekmeza se formira na osnovu stavki datih u tabeli ispod.

	cijena u eurima
staklena teglica sa poklopcem	0,25
etiketa	0,025
cijena za 1 kg skuvanog pekmeza	1,6
porez	0,2

- a) Koliko je cijena teglice pekmeza od pola kilograma ako se ona računa po datoj formuli

$$\begin{array}{|c|} \hline \text{CIJENA} \\ \text{TEGLICE} \\ \text{PEKMEZA OD} \\ \text{POLA} \\ \text{KILOGRAMA} \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|} \hline \text{CIJENA} \\ \text{STAKLENE} \\ \text{TEGLICE SA} \\ \text{POKLOPCEM I} \\ \text{2 ETIKETE} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \text{CIJENA} \\ \text{SKUVANOG} \\ \text{DŽEMA} \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \text{POREZ} \\ \hline \end{array}$$

Rješenje:

1 bod

- b) Koliko se od date količine pekmeza može napuniti teglica od pola kilograma?

Rješenje:

1 bod

11. Riješite nejednačinu $\frac{x+2}{4} \geq 3$ i prikazite na koordinatnoj osi skup njenih rješenja.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

12. Odredite parametar m tako da za funkciju $f(x) = (4m - 1)x + 3$ važi $f(-2) = -3$.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

- 13.** Iz tjemena kod tupog ugla paralelograma su povučene visine na stranicu a i na stranicu b . Skicirajte paralelogram i odredite njegove unutrašnje uglove ako je ugao između visina 60° .

Rješenje:

3 boda	
--------	--

14. U bazen oblika kvadra sa osnovom dimenzija 6m i 4m i dubine 3 m, usuto je 16m^3 vode. Koliko još vode može da se uspe da bi bazen bio maksimalno napunjen?

Rješenje:

2 boda	
--------	--

- 15.** Dužine stranica u jednakokrakom trouglu su 11 cm i 22 cm. Izračunaj njegov obim i obrazloži odgovor.

Rješenje:

2 boda	
--------	--

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

_____

_____

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2017. godine